

USTAVIMO NASILJE NAD STAREJŠIMI ŽENSKAMI (STOP VI.E.W.)

Projekt Daphne JUST/2009-2010/DAP/AG/0992

WS1 – ANALIZA IN RAZPRAVA NA TEMO NASILJA NAD STAREJŠIMI ŽENSKAMI

TABELA S PODATKI MEDNARODNE ANALIZE

Statistični podatki

		Bolgarija ¹	Francija ²	Italija ³	Portugalska ⁴	Slovenija ⁵	Španija ⁶
1	Število starejših ljudi	65+: 1.331.371 ljudi Št. vseh prebivalcev: 7.364.570	65+: 10.474.470 ljudi Št. vseh prebivalcev: 63.000.000	65+: 12.302.003 ljudi Št. vseh prebivalcev: 60.061.000	65+: 1.901.153 ljudi Št. vseh prebivalcev: 10.637.713	65+: 338.265 ljudi Št. vseh prebivalcev: 2.050.189	65+: 7.931.164 ljudi Št. vseh prebivalcev: 47.150.819
2	Odstotek starejših ljudi glede na celotno prebivalstvo	17,74 %	16,7 % (OCDE, 2010)	20,3 %	17,9 %	16,5%	16,9 %
3	Razmerje moški/ženske v skupini 65+	Moški: 40,5 % Ženske 59,5 % Razmerje: 1,46	Moški: 41 % Ženske: 59 %. Razmerje: 1,44	Moški: 41,2 %. Ženske: 58,8 % Razmerje: 1,37	Moški: 41,9 % Ženske: 58,1 % Razmerje: 1,39	Moški: 39,4 % Ženske: 60,6% Razmerje: 1,54	Moški: 47,5 % Ženske: 52,5 % Razmerje: 1,11

¹ Statistični podatki za elemente 1, 2 in 3 Nacionalnega statističnega urada Bolgarije, december 2010

² Statistični podatki za elemente 1, 2 in 3 na podlagi zadnjega popisa INSEE 2007, razen če je navedeno drugače

³ Statistični podatki za elemente 1, 2 in 3 na dan 1. januar 2011

⁴ Statistični podatki za elemente 1, 2 in 3 Nacionalnega statističnega urada Portugalske, december 2009

⁵ Statistični podatki za elemente 1, 2 in 3 v letu 2010

⁶ Statistični podatki za elemente 1, 2 in 3 na podlagi pregleda občinskega registra prebivalcev 2010

USTAVIMO NASILJE NAD STAREJŠIMI ŽENSKAMI (STOP VI.E.W.)

Projekt Daphne JUST/2009-2010/DAP/AG/0992

WS1 – ANALIZA IN RAZPRAVA NA TEMO NASILJA NAD STAREJŠIMI ŽENSKAMI

TABELA S PODATKI MEDNARODNE ANALIZE

4	Podatki o nasilju nad starejšimi	<p>8–10 % žrtev nasilja v družini je starejših žensk (podatki nevladnih organizacij).</p> <p>V zadnjih dveh letih je naraslo število starejših žensk, ki so bile žrtve nasilja v družini.</p> <p>Glede na statistične podatke je bilo žrtev zlorabe 4 % starejših ljudi, ki živijo doma, in 30 % tistih, ki živijo v ustanovah.</p>	<p>Nacionalna raziskava na temo zlorabe starejših v Franciji ni bila izvedena.</p> <p>Podatke o tej temi zagotavljajo zgolj rezultati študije ocen in različni viri, kot so DGAS, pravosodje, ministrstvo za notranje zadeve, partnerstva.</p> <p>Podatki teh virov in rezultati tujih raziskav kažejo na to, da je bilo v Franciji leta 2004 žrtev trpinčenja več kot 600.000 ljudi (5 % prebivalstva nad 65 let) in okoli 680.000 ljudi nad 75 let.</p>	Ni statističnih podatkov.	<p>V letu 2010 je bilo policiji prijavljenih več kot 31.235 primerov nasilja v družini.</p> <p>6,9 % prijavljenih primerov je vključevalo ljudi s 65 ali več leti.</p> <p>Združenje za pomoč žrtvam APAV navaja, da je 8,8 % vseh prošelj za pomoč vključevalo ljudi nad 65 let.</p>	<p>Po policijskih poročilih za leto: 5.737 primerov kaznivih dejanj, kjer naj bi bila udeležena vsaj ena oškodovana oseba, starejša od 64 let.</p> <p>Po Kazenskem zakoniku za leto 2010: 4.631 primerov kaznivih dejanj, kjer naj bi bila udeleženi starejši.</p> <p>Po podatkih Skupnosti centrov za socialno delo za 2010: 195 starejših žrtev nasilja in zlorab.</p>	<p>Na temo nasilja nad starejšimi je zelo malo opravljenih študij in še manj tistih, ki vključujejo starejše ženske.</p> <p>Globalna pogostost nasilja nad starejšimi je ocenjena na 4–5 %.</p> <p>Stopnja zlorab se povečuje s stopnjo odvisnosti in zaradi nasilja tako trpi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 1 % zmerno odvisnih starejših (z do 3 ure dnevne pomoči); - 2,2 % izredno odvisnih (z več kot 3 ure dnevne pomoči); - 2,9 % povsem odvisnih (ki prejajajo celodnevno pomoč). <p>V letu 2005 je bila ena od stotih starejših oseb žrtev nasilja v družini; vsakoletni primeri zlorab vključujejo skoraj 60.000 starejših ljudi.</p> <p>Ta odstotek je pri odvisnih starejših ljudeh dvakraten, v primeru popolne odvisnosti pa štirikraten.</p> <p>Podatki o primerih zlorab v ustanovah niso na voljo; stopnja uporabe pri fizičnih pridržanjih je ocenjena na 40 %.</p>
5	Podatki o nasilju nad starejšimi ženskami	60–65 % vseh žrtev nasilja v družini s starostjo 65 let je žensk (povprečno starih 70–72 let).	Povprečno 75,5 % žrtev nasilja s starostjo nad 65 let je žensk (podatki ALMA, 2010).	Ni statističnih podatkov.	Ni podatkov.	Po zadnjem popisu prebivalstva v Sloveniji (2002): 150 primerov kaznivih dejanj nad starejšimi.	<p>Odstotek starejših žensk, ki trpijo zaradi nasilja (63,2 %), je skoraj enak dvakratnemu odstotku moških v teh razmerah (36,8 %).</p> <p>Pri obravnavanju števila primerov pri starejšem prebivalstvu je razširjenost nasilja ravno tako višja pri ženskah (0,9 %) kot moških (0,7 %).</p>

USTAVIMO NASILJE NAD STAREJŠIMI ŽENSKAMI (STOP VI.E.W.)

Projekt Daphne JUST/2009-2010/DAP/AG/0992

WS1 – ANALIZA IN RAZPRAVA NA TEMO NASILJA NAD STAREJŠIMI ŽENSKAMI

TABELA S PODATKI MEDNARODNE ANALIZE

<p>6</p>	<p>Podatki o nasilju nad ženskami na splošno</p>	<p>Po podatkih notranjega ministrstva je bilo v letu 2010 26.497 žensk žrtev nasilja (36 % vseh žrtev kaznivih dejanj), 27 žensk je bilo namenoma umorjenih ter zabeleženih je bilo 173 posilstev in 61 ugrabitev. Večina žensk je bila oropanih.</p> <p>V Bolgariji je zlorabljen/žrtev nasilja v družini vsaka četrta ženska (glede na rezultate državnih reprezentativnih anket).</p> <p>V letu 2010 je 4809 državljanov (od katerih je bilo 73 % žensk) iskalo pomoč in se posvetovalo z nevladnimi organizacijami za zaščito pred nasiljem v družini.</p> <p>To so samo zabeleženi primeri žensk, ki iščejo pomoč.</p> <p>Samo v prvi polovici leta 2011 je bilo popisanih 1300 žrtev nasilja v družini (podatki 10 nevladnih organizacij, članic Bolgarskega združenja za zaščito pred nasiljem v družini).</p>	<p>Več kot 1,5 milijona žensk je že bilo priča verbalnemu, fizičnemu ali spolnemu nasilju.</p> <p>V letu 1999 je bila vsaka dvajseta ženska žrtev fizičnega nasilja (od udarcev do poskusa umora). 1,2 % žensk je bilo žrtev spolne zlorabe (od dotikanja do posilstva). Pri ženskah med 20 in 24 let ta številka naraste na 2,2 %. Posilstva predstavljajo 0,3 % vzorčenja, kar pomeni 48.000 žrtev pri celotnem prebivalstvu (od 15,88 milijona žensk med 20 in 59 let).</p> <p>V večini primerov se nasilje pojavi v družini ali zasebnem krogu ljudi. Nasilje intimnega partnerja se pojavlja v vseh družbenih razredih in je sestavljeno iz groženj, izsiljevanja v povezavi z otroci, zaničevanja, nezakonitega odvzema prostosti, prisilne izselitve, prisiljenega spolnega odnosa, udarcev in poskusa umora. Ogrožena je vsaka deseta ženska, ki živi s partnerjem. Najbolj so ogrožene najmlajše (15,3 %).</p> <p>8,5 % zlorab in groženj; 0,6 % primerov fizičnega nasilja; 1,9 % zaposlenih žensk je bilo spolno nadlegovanih (vsaka peta s strani svojega nadrejenega).⁷</p>	<p>Rezultati raziskave ISTAT o nasilju nad ženskami, ki je bila izvedena leta 2006 in je vključevala vzorec 25 milijonov anketiranih žensk med 16 in 70 let:</p> <p>Vsaka tretja ženska v Italiji je bila priča fizičnemu ali spolnemu nasilju s strani moških: 6.743.000 (31,9 %).</p> <p>Od teh je skoraj 4 milijone žensk trpelo zaradi fizičnega nasilja (18,8 %) in približno 5 milijonov zaradi spolnega nasilja (23,7 %).</p>	<p>Od 6932 zabeleženih primerov žrtev nasilja je 5998 primerov nasilja nad ženskami (<i>statistični podatki APAV, 2010</i>).</p> <p>Po podatkih nacionalne raziskave na temo seksističnega nasilja (2008) je vsaka tretja ženska na Portugalskem žrtev nasilja, pri čemer se večina primerov nasilja zgodi v njihovem zasebnem življenju, storilec dejanj nasilja pa je skoraj vedno mož, partner ali fant (trenutni ali bivši).</p>	<p>Društvo SOS telefon za ženske in otroke – žrtve nasilja poročajo več kot 3000 klicev v letu 2010; 195 v januarju 2011 in 208 v februarju. Žensko zavetišče I in II je v letu 2010 sprejelo 38 žensk.</p>	<p>Zabeleženo je bilo vedno večje število prijav, ki so jih vložile ženske.</p> <p>Med letoma 2002 in 2007 je bila zaradi boljše ozaveščenosti žensk glede svojega položaja (s številnimi akcijami za spodbujanje ozaveščenosti in z oblikovanjem socialnih virov) zabeležena 46-odstotna porast vloženih prijav.</p> <p>Kljub temu pa trend prijav, ki jih vložijo ženske nad 64 let, nenehno upada. Učinek »ledene gore« je v tej skupini še toliko izrazitejši.</p>
-----------------	--	---	---	--	--	---	--

⁷ Na podlagi rezultatov prve raziskave na temo nasilja nad ženskami v Franciji (ENVEFF 1999-2000)

USTAVIMO NASILJE NAD STAREJŠIMI ŽENSKAMI (STOP VI.E.W.)

Projekt Daphne JUST/2009-2010/DAP/AG/0992

WS1 – ANALIZA IN RAZPRAVA NA TEMO NASILJA NAD STAREJŠIMI ŽENSKAMI

TABELA S PODATKI MEDNARODNE ANALIZE

<p>7</p> <p>Predeli z najvišjimi stopnjami nasilja nad starejšimi (mesta ali podeželje)</p>	<p>Raziskava o tem ni bila izvedena. Ljudje s podeželja so na splošno slabše obveščeni o težavah z nasiljem v družini in redkeje poiščejo pomoč. Nevladne organizacije poročajo, da so primeri o podeželja še resnejši.</p>	<p>Študija, ki predvideva višjo stopnjo nasilja v mestih kot na podeželju, ni bila opravljena. Vendar mreža ALMA opozarja, da je nasilje na podeželju večinoma povezano z dediščino in da je primere nasilja težje reševati na podeželju, saj so razdalje za starejše in tiste, ki jim pomagajo, velika ovira.</p>	<p>Vse vrste nasilja so pogostejše v severni in osrednji Italiji ter v mestih. Kljub temu pa je fizično nasilje pogostejše na severu, posilstva v majhnih krajih (z do 10.000 prebivalci), spolno nadlegovanje pa v mestih.</p>	<p>Ni podatkov za primerjavo stopnje nasilja v mestih in na podeželju. Znano je le, da se od skupno 31.235 primerov najvišja stopnja nasilja pojavlja ob obalnem območju okoliž Lizbone (7314), Porta (6355), Setúbala (2506), Aveira (2085) in Brage (1838).</p> <p>(Podatki varnostnih sil iz poročila o nasilju v družini, 2010.)</p>	<p>Raziskave so pokazale, da je v urbanih/mestnih okoljih so starejši bolj izpostavljeni nasilju na javnih mestih, v primerjavi s starejšimi, ki živijo v ruralnem okolju. Raziskava Inštituta Antona Trstenjaka je pokazala, da je do 30% bolj verjetno, da bodo starejši podvrženi nasilju v urbanem okolju kot v ruralnem (raziskava je bila opravljena leta 2006 na osnovi 131 primerov nasilja).</p>	<p>Podatki niso obravnavani ločeno glede na mestna območja in podeželje; domneva se, da je na podeželju več družbenega nadzora in prikritih podatkov o nasilju nad starejšimi ter nasilju nad starejšimi ženskami v družini.</p>
<p>8</p> <p>5 najpogostejših vrst prijavljenega nasilja nad starejšimi ženskami</p>	<p>Fizična zloraba Čustvena/psihološka zloraba Spolna zloraba Zanemarjanje Finančno ali materialno izkoriščanje</p> <p>Na podeželju je več primerov zlorabe starejših osamljenih ljudi (tatvine, finančne zlorabe, prisilna namestitve v domu za ostarele, zanemarjanje, izolacija, diskriminacija).</p>	<p>Razpoložljivi podatki ne vključujejo primerjave nasilja nad starejšimi moškimi in ženskami.</p>	<p>Ni statističnih podatkov.</p>	<p>Fizično nasilje Psihološko/čustveno nasilje Spolna zloraba Ekonomsko nasilje Zanemarjanje ali zapuščenost</p>	<p>Psihološko in čustveno nasilje Ekonomsko nasilje Zanemarjanje Zapuščenosť Fizično nasilje</p>	<p>Glede na vrsto nasilja so ženske glavne žrtve psihološke, ekonomske in spolne zlorabe.</p> <p>Fizična zloraba: 50 % žensk v primerjavi s 50 % moških.</p> <p>Psihološka zloraba: 85,7 % žensk v primerjavi s 14,3 % moških.</p> <p>Zanemarjanje: 42,9 % žensk v primerjavi s 57,1 % moških.</p> <p>Ekonomska zloraba: 75 % žensk v primerjavi s 25 % moških.</p> <p>Spolna zloraba: 100 % žensk.</p>

USTAVIMO NASILJE NAD STAREJŠIMI ŽENSKAMI (STOP VI.E.W.)

Projekt Daphne JUST/2009-2010/DAP/AG/0992

WS1 – ANALIZA IN RAZPRAVA NA TEMO NASILJA NAD STAREJŠIMI ŽENSKAMI

TABELA S PODATKI MEDNARODNE ANALIZE

<p>9</p>	<p>5 najpogostejših vrst prijavljenega nasilja nad starejšimi moškimi</p>	<p>Ni podatkov o tem.</p>	<p>Glavne vrste nasilja v družini⁸:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) psihološko 40 % 2) finančna zloraba 20 % 3) zanemarjanje 18 % 4) fizično 11 % <p>civilne pravice (7 %)</p> <p>Glavne vrste nasilja v domovih za ostarele⁹:</p> <p>psihološko 38 % zanemarjanje 31 % finančna zloraba 8 % fizično 7 % civilne pravice 5 %</p> <p>Odstotki so ugotovljeni na podlagi klicev zlorabljenih oseb. Posledično je odstotek nasilja zaradi zanemarjanja ocenjen prenizko.</p> <p>Treba je poudariti, da so te vrste nasilja zelo pogosto povezane z drugimi vrstami.</p>	<p>Ni statističnih podatkov.</p>	<p>Ni podatkov.</p> <p>Na voljo so le splošni podatki o različnih oblikah nasilja nad starejšimi združenja APAV (Portugalsko združenje za pomoč žrtvam): fizično nasilje, psihološko nasilje, spolno nasilje, ekonomsko/finančno nasilje, zanemarjanje in zapustitev.</p> <p>Poleg tega poročilo o seksističnem nasilju nad moškimi (na splošno, ne nad starejšimi) iz leta 2008 navaja, da je 42,5 % moških bilo žrtev fizičnega, psihološkega ali spolnega nasilja, vendar v drugačni obliki kot pri ženskah. Storilci dejanj nasilja so drugi moški, večinoma sodelavci ali neznanci. Nasilje nad moškimi v družini je običajno psihološke narave, pri fizičnem pa so napadalci največkrat starši.</p> <p>Pri moških žrtvah fizičnega nasilja ali groženj je petkrat verjetneje, da primer prijavijo policiji, kot pri ženskah.</p>	<p>Samo fizično nasilje je bilo prijavljeno.</p>	<p>Glede na vrsto nasilja je odstotek moških žrtev zanemarjanja precej višji od odstotka ženskih žrtev iste vrste nasilja.</p> <p>Fizična zloraba: 50 % žensk v primerjavi s 50 % moških.</p> <p>Psihološka zloraba: 85,7 % žensk v primerjavi s 14,3 % moških.</p> <p>Zanemarjanje: 57,1 % moških v primerjavi z 42,9 % žensk.</p> <p>Ekonomska zloraba: 75 % žensk v primerjavi s 25 % moških.</p>
-----------------	---	---------------------------	--	----------------------------------	--	--	--

⁸ ALMA – RA 2010

⁹ IDEM

USTAVIMO NASILJE NAD STAREJŠIMI ŽENSKAMI (STOP VI.E.W.)

Projekt Daphne JUST/2009-2010/DAP/AG/0992

WS1 – ANALIZA IN RAZPRAVA NA TEMO NASILJA NAD STAREJŠIMI ŽENSKAMI

TABELA S PODATKI MEDNARODNE ANALIZE

<p>10</p>	<p>5 najpogostejših vrst prijavljenega nasilja nad ženskami na splošno</p>	<p>Nasilje v družini in fizično nasilje doma Psihološko nasilje Spolno nasilje</p>	<p><u>Spolna zloraba:</u> 16 % žensk je poročalo o tem, da so v svojem življenju bile žrtev posilstva ali poskusa posilstva (raziskava SCF2006). <u>Fizično in spolno nasilje</u> – (ONDRP-2009) v letu 2009 je bilo kot žrtev vsaj enega primera fizične ali spolne zlorabe prijavljenih 3 % žensk, starih 18–75 let. Stopnje fizičnega nasilja so morda enake za moške in ženske, vendar so ženske kar petkrat pogostejše žrtve spolnega nasilja. Nasilje intimnega partnerja: v letu 2009 je zaradi posledic nasilja partnerja ali bivšega partnerja vsak poltretji dan umrla ena ženska. Ta ocena je še višja, če vključuje samomore, ki so posledica nasilja intimnega partnerja. ENVEFF navaja, da zaradi te vrte nasilja trpi vsaka deseta ženska. <u>Revščina:</u> INSEE ocenjuje, da okoli 2,8 milijona žensk živi pod pragom revščine. Odstotek revnih žensk narašča s starostjo: Od vseh revnih prebivalcev nad 75 let je 70 % žensk. Več žensk nad 75 let nikoli ni bilo zaposlenih in prejemajo zelo nizko ali socialno pokojnino. Številne ženske pod 30 let živijo pod pragom revščine. Od teh je večina mater samohranilk, ki prejemajo minimalno solidarnostno plačo ali plačo za polovični delovni čas.</p>	<p>Fizično ali spolno nasilje: 31,8 % Spolno nasilje: 23,7 % Fizično nasilje: 18,8 % Fizično nasilje brez groženj: 16 % Posilstvo ali poskus posilstva: 4,8 %</p>	<p>Fizično nasilje (22,6 %), psihološko nasilje (53 %), spolno nasilje (19,1 %), družbena diskriminacija (52,5 %). (Raziskava na temo seksističnega nasilja, 2008)</p>	<p>Psihološko nasilje Fizično nasilje Spolno nasilje Ekonomsko nasilje .</p>	<p>Seksistično nasilje Nasilje v družini Spolna zloraba</p>
------------------	--	--	---	---	--	--	---

USTAVIMO NASILJE NAD STAREJŠIMI ŽENSKAMI (STOP VI.E.W.)

Projekt Daphne JUST/2009-2010/DAP/AG/0992

WS1 – ANALIZA IN RAZPRAVA NA TEMO NASILJA NAD STAREJŠIMI ŽENSKAMI

TABELA S PODATKI MEDNARODNE ANALIZE

<p>11</p>	<p>Glavni storilci dejanj nasilja nad starejšimi</p>	<p>Otroci in vnuki, soprogi in člani družine. Zločinci in prevaranti.</p>	<p>Storilci dejanj nasilja v družini obsegajo 67 % družine in 13 % bližnjih prijateljev. V domovih za ostarele so negovalci (79 %) in člani družine (10 %) domnevno glavni storilci dejanj nasilja¹⁰.</p>	<p>Ni statističnih podatkov.</p>	<p>Ni posebnih podatkov.</p>	<p>Nevladne organizacije govorijo o treh glavnih storilcih: Družinski člani (potomci, otroci in vnuli) Zakonski partner ali partner Negovalci oz. zdravstveno osebje</p>	<p>Seksistično nasilje: partner in bivši partner Nasilje v družini: sorodniki in negovalci Psihološka zloraba: sorodniki in ustanove Zanemarjanje: negovalci Fizična zloraba: negovalci Ekonomska zloraba: sorodniki in ustanove Spolna zloraba: moški Zloraba v ustanovah: ustanove in strokovni storitveni delavci</p>
------------------	--	--	---	----------------------------------	------------------------------	---	---

* Ključni podatki za leto 2010: enakopravnost med moškimi in ženskami. Oddelek za pravice in enakopravnost žensk

¹⁰ ALMA – RA 2010

USTAVIMO NASILJE NAD STAREJŠIMI ŽENSKAMI (STOP VI.E.W.)

Projekt Daphne JUST/2009-2010/DAP/AG/0992

WS1 – ANALIZA IN RAZPRAVA NA TEMO NASILJA NAD STAREJŠIMI ŽENSKAMI

TABELA S PODATKI MEDNARODNE ANALIZE

<p>12</p> <p>Glavni storilci dejanj nasilja nad starejšimi ženskami</p>	<p>Otroci in vnuki, soprogi in člani družine.</p>	<p>Na to temo ni bila opravljena nobena študija.</p> <p>Glede na podatke ALMA so storilci dejanj nasilja nad starejšimi ob enem storilci dejanj nasilja nad starejšimi ženskami.</p> <p>Številni starejši moški živijo v svojem domu, ki si ga pogosto delijo z mlajšo žensko. Starejše ženske običajno živijo v domu za ostarele, saj zaradi pričakovane daljše življenjske dobe pogosto postanejo vdove in odvisne od drugih. Tako je bolj verjetno, da bodo žrtve nasilja starejše ženske kot starejši moški.</p>	<p>Ni statističnih podatkov.</p>	<p>Podrobnih informacij o tem je malo.</p> <p>V približno 70 % primerov nasilja nad starejšimi je storilec dejanj nasilja otrok ali soprogo/partner starejše zlorabljen osebe.</p>		<p>Seksistično nasilje (v vseh oblikah): partner in/ali bivši partner</p> <p>Nasilje v družini, zanemarjanje, fizična zloraba, psihološka zloraba: otroci, sorodniki in negovalci</p> <p>Ekonomska zloraba: sorodniki, ustanove in drugi ljudje</p> <p>Spolna zloraba: moški</p> <p>Zloraba v ustanovah: ustanove in strokovni storitveni delavci ter negovalci</p>
<p>13</p> <p>Glavni storilci dejanj nasilja nad ženskami na splošno</p>	<p>Soprogi, otroci, sorodniki</p>	<p>Pri zlorabah s strani intimnega partnerja je v vsakem drugem primeru storilec dejanja nasilja sam partner. Pri spolnem nasilju je partner storilec v kar treh primerih od štirih. Pri spolnih zlorabah na splošno 70 % pozna identiteto storilca. Polovica pozna storilca osebno, v več kot enem od petih primerov je to bivši partner, pri 16 % žrtev pa »prijatelj«. V vsakem drugem primeru pride do posilstva na domu, vsakič tretjič v primeru neustreznega obnašanja.</p>	<p>Partner, zveza, prijatelj, znanec ali neznanec.</p> <p>Partnerji večinoma izvajajo ponižujoče spolne dejavnosti, neželena spolna občevanja in posilstva.</p> <p>Tisti, ki niso partnerji, večinoma izvajajo spolno nadlegovanje, poskuse posilstva in fizično nasilje.</p>	<p>Moški - v več kot 75 % primerov (<i>Nacionalna raziskava na temo seksističnega nasilja na Portugalskem, 2008</i>).</p>	<p>V primeru družinskega nasilja so glavni storilci trenutni partnerji, tujci, drugi sorodniki, bivši partnerji in drugi znanci.</p>	<p>Seksistično nasilje (v vseh oblikah): partner in/ali bivši partner.</p> <p>Nasilje v družini, psihološka zloraba, fizična zloraba, zanemarjanje: sinovi/hčerke, sorodniki.</p> <p>Ekonomska zloraba: sorodniki in ustanove.</p> <p>Spolna zloraba: na delovnem mestu.</p>

USTAVIMO NASILJE NAD STAREJŠIMI ŽENSKAMI (STOP VI.E.W.)

Projekt Daphne JUST/2009-2010/DAP/AG/0992

WS1 – ANALIZA IN RAZPRAVA NA TEMO NASILJA NAD STAREJŠIMI ŽENSKAMI

TABELA S PODATKI MEDNARODNE ANALIZE

Pravne reference

		Bolgarija	Francija	Italija	Portugalska	Slovenija	Španija
14	Ali so v vaši državi zakoni, ki obravnavajo izključno nasilje nad starejšimi ženskami? Če so, jih navedite.	<p>Posebni zakonov (ali pravilnikov, programov), ki obravnavajo ravnanje s starejšimi, ni, vendar pa obstaja Zakon o zaščiti pred nasiljem v družini (v veljavi od leta 2005, dopolnjen 2009).</p> <p>Obstaja tudi Zakon o zaščiti pred diskriminacijo (v veljavi od leta 2005).</p>	<p>Noben del zakonodaje ne obravnava izključno nasilja nad starejšimi ženskami.</p> <p>Zaradi preprečevanja diskriminacije se spol žrtve pri identifikaciji ali obravnavanju kaznivega dejanja ne obravnava kot ključen dejavnik.</p>	<p>Italijanski zakon o spolnem nasilju (št. 66/1966) ima dvojen pomen: zaščita pred kaznivimi dejanji in simboličen pomen (kazniva dejanja zoper osebo in ne več zoper moralna načela). <u>Starejše ženske niso posebej obravnavane.</u></p>	<p>Ni posebnega zakona, ki bi</p>	<p>Ni posebnega zakona, ki bi posebej obravnaval nasilje nad starejšimi ženskami.</p> <p>Edini zakon, ki obravnava nasilje je Zakon o preprečevanju nasilja v družini.</p>	<p>V zakonodaji Španije ni zakona ali izrecne reference glede starejših žrtev nasilja (razen v 28. členu Španskega ustanovnega akta 1/2004 na dan 28. december – Ukrepi za celovito zaščito pred seksističnim nasiljem).</p> <p>Za zaščito starejših žensk pred tovrstnimi primeri se uporablja splošno pravo.</p>

USTAVIMO NASILJE NAD STAREJŠIMI ŽENSKAMI (STOP VI.E.W.)

Projekt Daphne JUST/2009-2010/DAP/AG/0992

WS1 – ANALIZA IN RAZPRAVA NA TEMO NASILJA NAD STAREJŠIMI ŽENSKAMI

TABELA S PODATKI MEDNARODNE ANALIZE

<p>15</p>	<p>Ali se za te primere uporabljajo tudi kateri drugi zakoni?</p>	<p>Zakon o zaščiti pred nasiljem v družini (v veljavi od leta 2005, dopolnjen 2009).</p> <p>Obstaja tudi Zakon o zaščiti pred diskriminacijo (v veljavi od leta 2005).</p> <p>Kazenski zakonik.</p>	<p>Členi kazenskega zakonika, vključeni v zakon (ki obravnava izključno nasilje nad ženskami, nasilje intimnega partnerja in vpliv na otroke) na dan 9. julij 2010 zaradi preprečevanja diskriminacije ne obravnavajo spola žrtve ali storilca nasilnega dejanja, čeprav je očitno, da je večina žrtev ženskega spola.</p> <p>Kazensko pravo obravnava starost žrtve v dveh primerih: 1) za podaljšanje kazni, če je bilo kaznivo dejanje izvedeno nad starejšo osebo, in 2) kot element kaznivega dejanja.</p> <p>Kazenski zakonik izrecno obravnava starost žrtve kot razlog za njeno ranljivost. Zakon opredeljuje ranljivost kot posledico <i>bolezni, nezmožnosti ali fizičnega ali mentalnega primanjkljaja</i>, kateri primerno je lahko stanje starejših žrtev.</p> <p>Francoski zakon izrecno ščiti starejše, ki so bili žrtve goljufive zlorabe ali zapustitve zaradi svoje slabosti in posebne ranljivosti.</p> <p>V letu 2007 je bil oblikovan nacionalni načrt za razvoj ustreznega varstva in krepitev boja proti nasilju nad starejšimi.</p>	<p>Deželni zakoni za različne namene: zakoni o načrtovanju, pripravi storitev in zagotavljanju sredstev ter posebni zakoni o seksističnem nasilju (samo Regione Toscana - 2007).</p> <p><u>Starejše ženske niso posebej obravnavane.</u></p>	<p>Vsi prebivalci imajo osnovno pravico do moralne in fizične integritete, priznana z ustavo republike Portugalske.</p> <p>Portugalski kazenski zakonik (členi 143, 144, 145, 146, 148 (vse oblike zlorab)) in zlasti člen 152, ki obravnava kazniva dejanja nasilja v družini in »osebe, še posebej nemočne zaradi starosti« (Zakon št. 59/2007 na dan 4. september).</p> <p>Zakon št. 112/2009 na dan 16. september (Nasilje v družini in pomoč njenim žrtvam).</p> <p>Zakon št. 61/91 na dan 13. avgust (Zaščita za ženske, ki so bile žrtve zlorabe).</p> <p>Uveden je bil tudi nacionalni načrt proti nasilju v družini z razdelkom, ki posebej obravnava nasilje nad starejšimi.</p>	<p>Zakon o preprečevanju nasilja v družini</p> <p>Pravilnik o sodelovanju organov ter o delovanju centrov za socialno delo, multidisciplinarnih timov in regijskih služb pri obravnavi nasilja v družini</p> <p>Pravilnik o sodelovanju policije z drugimi organi in organizacijami pri odkrivanju in preprečevanju nasilja v družini</p> <p>Pravilnik o pravilih in postopkih pri obravnavanju nasilja v družini pri izvajanju zdravstvene dejavnosti</p> <p>Kazenski zakonik: 127. člen, od 133. do 135. člena, 146., 145. člen, 229. Člen, od 169. do 173. člena); Zakon o kazenskem postopku, Zakon o prekrških, Zakon o policiji ter Pravilnik o prepovedi približevanja določenemu kraju oziroma osebi.</p>	<p>Pravice starejših so navedene v ustavi in zakonih.</p> <p>Predpisi, naključno razporejeni po različnih pravnih sistemih.</p> <p>Civilni zakonik: 142. člen (pravice: hrana, hranljive snovi, prenočišče, oblačila in zdravstvena oskrba.</p> <p>Kazensko pravo: 147. in 148. člen (hujši telesni napad in uporaba sile zoper drugo osebo; ostrejšje sankcije, če je žrtev ranljiva).</p> <p>Člen 39/2006 na dan 14. december (Spodbujanje osebne samostojnosti in skrb za odvisne osebe).</p>
------------------	---	---	---	--	--	---	--

USTAVIMO NASILJE NAD STAREJŠIMI ŽENSKAMI (STOP VI.E.W.)

Projekt Daphne JUST/2009-2010/DAP/AG/0992

WS1 – ANALIZA IN RAZPRAVA NA TEMO NASILJA NAD STAREJŠIMI ŽENSKAMI

TABELA S PODATKI MEDNARODNE ANALIZE

<p>16</p>	<p>Katere mednarodne smernice se upoštevajo v vaši državi?</p>	<p>Mehanizmi ZN za zaščito človekovih pravic (CEDAW, ICCPR itd.)</p> <p>Evropski standardi, na primer Evropska socialna listina (revidirana)</p> <p>Listina o osnovnih pravicah v EU</p>	<p>Evropska listina o pravicah in odgovornostih starejših, ki potrebujejo zdravstveno oskrbo in trajno pomoč (2010)¹¹</p>	<p>Nacionalni načrt proti seksističnemu nasilju in zalezovanjem, ki ga je v letu 2010 sprejela italijanska vlada, temelji na:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Splošni deklaraciji o človekovih pravicah (1948), - priporočilu Sveta ministrov EU (2002), - odločbi št. 802/2004 Evropskega Parlamenta (2004–2008), - evropskem programu Daphne, - mednarodni konferenci na temo nasilja proti ženskam, ZN 2009. 	<p>Priporočilo ZN št. 46/91, ki vlade opozarja na potrebo po vključitvi številnih načel v njihove nacionalne programe, zlasti o zaščiti dostojanstva starejših državljanov.</p> <p>Med drugim tudi smernice EU v povezavi z nasiljem nad ženskami, ki temeljijo na posebnih poročilih OZN o nasilju nad ženskami, Resolucija OZN 61/143 (2006), Resoluciji 1325 (2000) in 1820 (2008) VSZN o ženskah, miru in varnosti, Resolucija 2005/2215 Evropskega parlamenta o položaju žensk v oboroženih spopadih in o položajih po spopadih, konvencije o človekovih pravicah, mednarodno humanitarno pravo</p>	<p>Slovenija je pogodbenica konvencije Združenih narodov »Konvencija o odpravi vseh oblik diskriminacije žensk« (CEDAW)</p>	<p>Številne mednarodne in evropske smernice:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Konvencija ZN o odpravi vseh oblik diskriminacije proti ženskam (CEDAW) 1979, - Konvencija ZN proti mučenju in drugim krutim, nečloveškim ali poniževalnim kaznim ali ravnanju, - mednarodna konvencija o pravicah invalidov (2006), - Evropska konvencija o odškodnini žrtvam kaznivih dejanj, - svetovno zborovanje na temo staranja v Madridu 2002.
------------------	--	--	--	---	--	---	---

¹¹ Oblikovana v sodelovanju s francoskim nacionalnim združenjem gerontologov

USTAVIMO NASILJE NAD STAREJŠIMI ŽENSKAMI (STOP VI.E.W.)

Projekt Daphne JUST/2009-2010/DAP/AG/0992

WS1 – ANALIZA IN RAZPRAVA NA TEMO NASILJA NAD STAREJŠIMI ŽENSKAMI

TABELA S PODATKI MEDNARODNE ANALIZE

Socialni okvir

		Bolgarija	Francija	Italija	Portugalska	Slovenija	Španija
17	Pri katerih letih se oseba v vaši državi obravnava kot starejša oseba?	Nad 55 let.	<p>Po francoskem pravu je starost, pri kateri je oseba upravičena do socialnih storitev ali nadomestil za starejše, 65 let.</p> <p>Oseba je upravičena do prejemanja nadomestila ASPA (solidarnostni dodatek za starejše) pri 65. letu ali pri 60. letu, če je oseba nezmožna za delo, veteran ali delavka z otroki.</p> <p>Oseba nad 60 let je upravičena do prejemanja nadomestila ADPA (za območno neodvisnost), če postane odvisna od vsakodnevne pomoči ali podrobnega nadzora.</p> <p>Starost se danes še vedno obravnava v povezavi z upokojitveno starostjo (60–67 let).</p> <p>Naša družba povezuje oznako družbenega staranja (upokojitvena starost) in dejansko fiziološko staranje. Ni dejanske opredelitve starosti, ker se proces staranja razlikuje od osebe do osebe.</p> <p>Vendar gerontologi že nekaj desetletij menijo, da se fiziološka starost začne po 75. letu.</p>	Pri 65. letu, čeprav se družbeno dojemanje razlikuje glede na količinsko-kakovostne dejavnike procesa staranja družbe in isto-starostnih skupin. Zdravi ljudje smatrajo, da so stari pri 75 letih.	Nad 65 let.	V Sloveniji obstaja več delitev, a najpogosteje je v rabi delitev v starostne skupine: »mladi« (0-14), »delovno sposobni« (15-64) in »stari« (osebe, stare 65 let in več). Ponekod sledijo drugačni razdelitvi: »mladi« (0-19), »odrasli« (20-59) in »starejši odrasli« (60 let in več).	Po 64. letu.

USTAVIMO NASILJE NAD STAREJŠIMI ŽENSKAMI (STOP VI.E.W.)

Projekt Daphne JUST/2009-2010/DAP/AG/0992

WS1 – ANALIZA IN RAZPRAVA NA TEMO NASILJA NAD STAREJŠIMI ŽENSKAMI

TABELA S PODATKI MEDNARODNE ANALIZE

<p>18</p>	<p>Ali je z nasiljem nad starejšimi povezan kakšen predsodek? Kaj pa z nasiljem nad starejšimi ženskami?</p>	<p>V Bolgariji so starejši običajno »zanemarjeni« in podvrženi socialni izključenosti. Njihove težave se ne obravnavajo resno. Otepajo se predsodkov, njihov glas pa se presliši. Starejši na podeželju in tudi drugod so običajne žrtve tatvin in kaznivih dejanj.</p> <p>Obstaja stereotipsko mišljenje, da ženske ostajajo doma in skrbijo za dom. Pri starejših ženskah, ki trpijo večletno nasilje doma, to pomeni, da o tem ne želijo govoriti.</p> <p>Obstaja še ena ovira – sram pred poročanjem o nasilju in iskanjem pomoči. V Bolgariji je nasilje nad starejšimi ženskami še vedno tabu.</p> <p>Poleg tega se starejše ženske le s težavo odločijo za spremembe – zahtevajo ločitev ali ukrepe za takojšnjo zaščito, kar predvideva zakon (ločitev od storilca nasilnega dejanja), in šele po ponavljajočem se in mučnem prestajanju nasilja te ženske za tovrstne ukrepe zaprosijo nevladne organizacije, sodišče ali policijo.</p>	<p>Velik del prebivalstva (zlasti ljudje, ki odločajo) si napačno razlagajo, da starost vedno vodi v fizično odvisnost in izgubo samostojnosti (pri odločanju).</p> <p>To zmotno prepričanje škodi razpravam o starosti in staranju, saj ustvarja povsem zgrešen kolektiven pogled na vprašanje zdravja in fizične zmogljivosti starejših. Po drugi strani pa 80 % starejših umre, ne da bi bili odvisni od kogar koli.</p> <p>Staranje je skoraj v celoti v rokah zdravstvenih strokovnjakov, medtem ko so družbeni in okoljski dejavniki zelo pomembni za življenje starejših ljudi.</p> <p>Takšna stališča, dopolnjena z običajnimi seksističnimi stereotipi, se uporabljajo pri obravnavanju starejših žensk.</p>	<p>Za starejše je morebitno izvajanje nasilja nad njimi prepovedana tema.</p> <p>Primeri nasilja in zlorabe starejših v domačem okolju večkrat ostanejo neopaženi.</p> <p>Težko je pridobiti informacije od osebe, katere fizične in mentalne sposobnosti niso 100-odstotno zanesljive.</p> <p>Ženske pri prejetju nege pogosto ne prepoznajo znakov nasilja zaradi tega, ker pretekle oblike nasilja nad njimi dojemajo kot nekaj običajnega.</p> <p>Starejše ženske se pogosto ne zavedajo, da imajo pravico do prejemanja ustrezne oskrbe, in morda ne znajo primerno označiti ravnanja z njimi. Negovalci (običajno ženske) se ponavadi tako posvetijo svojim opravilom, da si ne morejo niti predstavljati, da so zmožni izvajati morebitno zlorabo.</p>	<p>Obstajajo predsodki pred starejšimi in staranjem, ne samo v povezavi z nasiljem.</p> <p>In v primerjavi zlasti s starejšimi ženskami se je nedavno pokazalo, da so te bile žrtve nasilja, medtem ko v družbi ostaja zanikanje obstoja te težave (Gonçalves, C. 2006).</p>	<p>Ne ravno, povezanih z nasiljem, ampak z diskriminacijo starejših.</p> <p>Starejši se dojemajo kot nemočni, šibki, pozabljeni, depresivni, osamljeni, nesposobni, skopuški in neučinkoviti. Velja, da so odslužili svoj čas, da imajo veliko časa na svojih rokah, da ne skrbijo za osebno higieno, da so breme za družbo, in da so odvisni od aktivnega prebivalstva, itd.</p> <p>V zvezi z nasiljem nad ženskami se soočamo z naslednjimi predsodki (ki lahko veljajo tudi za starejše ženske):</p> <ul style="list-style-type: none"> - nasilje v družini nad ženskami je družinska zadeva, ki jo je potrebno obravnavati znotraj družine, - moški imajo pravico, da se zatekajo k nasilju nad svojimi partnerkami, - ženske so podrejene moškim, - ženske same izbirajo svoje nasilne partnerje, - nasilje nad ženskami nima resnih posledic. 	<p>Starostna diskriminacija: dojemanje starejših kot slabotnih, odvisnih in podvrženih nasilju.</p> <p>Seksistično nasilje: nevidno prisotno pri vsakodnevnih odnosih, nakazuje diskriminacijo, neenakost in premoč moških nad ženskami.</p> <p>S spajanjem dejavnikov, kot sta spol in starost, so starejše ženske skupina z velikim tveganjem za trpljenje zaradi zlorabe.</p>
------------------	--	--	---	---	--	--	--

USTAVIMO NASILJE NAD STAREJŠIMI ŽENSKAMI (STOP VI.E.W.)

Projekt Daphne JUST/2009-2010/DAP/AG/0992

WS1 – ANALIZA IN RAZPRAVA NA TEMO NASILJA NAD STAREJŠIMI ŽENSKAMI

TABELA S PODATKI MEDNARODNE ANALIZE

<p>19</p>	<p>Ali se nasilje nad starejšimi ženskami razlikuje od nasilja nad drugimi žrtvami nasilja?</p>	<p>Da, starejši moški in ženske v Bolgariji so žrtve različnih primerov diskriminacije.</p> <p>V bolnišnicah na primer ravnajo z mlajšimi bolje kot s starejšimi.</p> <p>Na splošno v povezavi s starejšimi obstajajo primeri izključevanja in izolacije.</p>	<p>Ranljivost zaradi starosti: povprečno 24,5 % žrtev nasilja pod 65 let je ženskega spola; pri ljudeh nad 65 let ta odstotek naraste na 75,5 %. Nevarnost, da ženska postane žrtev nasilja, se s starostjo kar trikrat poveča.</p> <p>Ranljivost zaradi spola: 70,5 % moških in 75,5 % žensk nad 65 let je žrtev zlorabe starejše osebe. RA ALMA 2009</p> <p>Ranljivost zaradi revščine: neenakost med moškimi in ženskami na področju stroke (plače, skrajšani delovni čas, napredovanje, nosečnost) vpliva na življenje zaposlenih žensk in višino pokojnine. Od vseh revnih prebivalcev nad 75 let je 70 % žensk.</p> <p>Treba je poudariti nekatere podobnosti: vse žrtve so ranljive, izolirane in pod vplivom drugih. Le s težavo prepoznajo nasilje in o njem poročajo. Vse teži občutek sramote in krivde in zelo pogosto prevzemajo odgovornost za to, kar se jim je zgodilo.</p>	<p>Obstajajo različne ter pogosto prepletene in povezane oblike nasilja nad starejšimi: fizično nasilje, psihološko nasilje, spolno nasilje, zanemarjanje in zapustitev.</p> <p>Nasilje nad starejšimi, zlasti nad ženskami, je pogosto recipročno. V teh primerih negovalec izvaja nasilna dejanja proti osebi, ki jo oskrbuje, ta oseba pa zlorablja negovalca.</p> <p>Nekaterim se zdi, da je pri oskrbi starejših določena oblika nasilja običajna in potrebna.</p> <p>Obstaja mnenje, da je fizično nasilje nad starejšimi edina oblika dejanskega nasilja, in da se ostale, bolj pritrjene oblike nasilja (nespoštljiv odnos, otročja raba jezika in ravnanje z ljudmi kot s predmeti) spregledajo.</p> <p>Težko je ločiti med nasiljem in obvladovanjem, potrebnim za zaščito posameznika.</p>	<p>Upravni organi o nasilju nad starejšimi ženskami niso obveščeni zaradi še vedno povezane družbene stigmatizacije. (PSP, 2007)</p> <p><i>Ta tema se tudi v medijih redko obravnava.</i></p>	<p>Obstajajo razlike v vrsti nasilja, v storilcih, predsodkih, povezane z njimi in socialnimi strpnosti/nestrpnosti do nasilja.</p> <p>Na primer nasilje nad starejšimi ženskami vključuje različne vrste nasilja, medtem ko je nasilje nad starejšimi moškimi večinoma fizično in ekonomsko.</p> <p>Prav tako ni socialni strpnosti do nasilja nad otroki, vendar isto ne moremo trditi za starejše ženske. Merila za opredelitev nasilja so drugačna, ko govorimo o starejših žensk, na primer: fizično nasilje nad otroki, je nedopustno, a ko gre za starejše ženske pravijo, da "je padla po stopnicah". Kar razlikuje nasilje nad starejšimi ženskami od drugih vrst nasilja, so dejavniki, kot so starost, psiho-fizično stanje žrtve, ... ki prispevajo k dejstvu, da se starejše ženske pogosteje znajdejo v življenjsko nevarnih situacijah.</p>	<p>Starejše ženske so že dolgo časa podvržene nasilju, zaradi česar imajo posledice intenzivnejši učinek na njihovo zdravje (tako fizično kot psihološko). Na razpolago jim ni bilo toliko virov in mrež pomoči za odpravljanje te težave, ob enem pa se bojijo prijaviti nasilna dejanja.</p>
------------------	---	---	---	---	---	--	--

USTAVIMO NASILJE NAD STAREJŠIMI ŽENSKAMI (STOP VI.E.W.)

Projekt Daphne JUST/2009-2010/DAP/AG/0992

WS1 – ANALIZA IN RAZPRAVA NA TEMO NASILJA NAD STAREJŠIMI ŽENSKAMI

TABELA S PODATKI MEDNARODNE ANALIZE

20	Ali so bile starejše ženske žrtve nasilja podvržene nasilju tudi v mladosti?	<p>Na tem področju ni bila opravljena nobena študija. Vendar so bile na splošno vse žrtve nasilja v družini tudi priče družinskemu nasilju.</p>	<p>Nobene vrste nasilja nad ženskami se ne sme ločiti od druge vrste tovrstnega nasilja. Ne gre za primerjavo različnih vrst nasilja, temveč za celoto, nepretrgano zvezo. Skupna osnova vsem je premoč, ki temelji na spolu.</p> <p>Zaradi višje stopnje nasilja nad starejšimi ženskami kot moškimi se takšno nasilje obravnava kot del nepretrgane zveze.</p> <p>Ženske, ki so bile v mladosti podvržene nasilju, so temu pogosto podvržene tudi v starosti. Z izolacijo in funkcionalno nezmožnostjo se nasilje nad njimi le poveča.</p> <p>S starostjo se lahko ustvarijo novi dejavniki tveganja. Ženske, ki niso nikoli izkusile nasilja, lahko v primeru družbene izolacije in funkcionalne nezmožnosti zaradi starosti postanejo žrtve trpinčenja.</p>	<p>Rezultati nekaterih raziskav kažejo na to, da med nasiljem nad starejšimi ženskami ter družinsko zgodovino zlorab in nasilja obstaja povezava.</p>	<p>Ni podatkov o tej temi.</p>	<p>Ni podatkov o tej temi v Sloveniji. Ocenjujemo, da so ženske, ki imajo izkušnjo nasilja v družini iz mladosti, potencialne žrtve nasilja tudi v starosti.</p>	<p>V primerih seksističnega nasilja so bile žrtve podvržene temu nasilju že v mladosti.</p>
----	--	---	---	---	--------------------------------	--	---

USTAVIMO NASILJE NAD STAREJŠIMI ŽENSKAMI (STOP VI.E.W.)

Projekt Daphne JUST/2009-2010/DAP/AG/0992

WS1 – ANALIZA IN RAZPRAVA NA TEMO NASILJA NAD STAREJŠIMI ŽENSKAMI

TABELA S PODATKI MEDNARODNE ANALIZE

<p>21</p>	<p>Ali v vaši državi obstajajo kakršni koli trendi v povezavi s tem pojavom?</p>	<p>Ta težava je prezrta in se ji namenja premalo pozornosti.</p> <p>Tovrstne teme so stigmatizirane.</p>	<p>V današnjem času se vprašanje zlorabe starejših v Franciji obravnava resneje in z namenom zagotavljanja boljše podpore.</p> <p>Nega starejših v domovih za ostarele, na domu in v bolnišnicah je boljša (večje število zdravstvenih enot za geriatrijo in mobilnih enot).</p> <p>Vendar v družbenem smislu ni opaziti izboljšav, temveč ravno nasprotno. Število pritožb zaradi finančnega izkoriščanja ali zanemarjanja narašča navkljub veljavnosti zakonov.</p> <p>Vendar nasilje nad starejšimi se ne obravnava z družbeno seksističnim pristopom in rezultat tega je, da se vprašanje zlorabe starejših ne obravnava posebej.</p> <p>Francoski izraz za nasilje nad starejšimi (»maltraitance«) se uporablja tudi za nasilje nad otroki, kar lahko v nekaterih primerih negativno vpliva na pomembnost težave.</p>	<p>Da, število primerov te težave se povečuje zaradi sprememb demografskih značilnosti in ekonomije ter sprememb v družini. Današnji položaj starejših v Italiji je bolj povezan z izključitvijo kot vključitvijo in bolj z zasebnostjo kot javnostjo oziroma je z drugimi besedami »družinska zadeva«. Ženske so najpogostejše žrtve ne samo zaradi njihove številčnosti, temveč zaradi večje ranljivosti. To ni izključno posledica vrste bolezni in nezmožnosti v starosti, ampak tudi vlog, pripisanih ženskemu spolu, in družbene kulture, ki se je še nekaj desetletij nazaj nagibala h patriarhiji.</p> <p>Rezultati raziskave kažejo na številne dejavnike, ki lahko vodijo v različne oblike nasilja, število katerih se lahko poveča skozi čas:</p> <ul style="list-style-type: none"> - družinska zgodovina zlorab in nasilja, - močna medsebojna odvisnost družinskih članov, - prisilna skupna namestitvev - prekomerna fizična odvisnost od (in prevelik psihološki pritisk na) negovalca, - socialna izolacija, - nepojasnjene oblike odvisnosti in bolezni, - finančne težave in različne oblike negotovosti. 	<p>Zgodovinsko gledano obstaja težnja, da se to vprašanje ne obravnava, danes pa je ozaveščenost družbe glede te tematike večja.</p>	<p>Ni trendov v povezavi s tem pojavom.</p>	<p>Položaj starejših žensk v študijah o seksističnem nasilju ni opredeljen, ker se ga obravnava kot bolj nezaznavnega in skritega. Glede na študije o nasilju nad starejšimi ženskami je biti ženska dejavnik tveganja za zlorabo. Pri ženskah je višji tako odstotek pojavnosti kot tudi razširjenost zlorabe. Ugotovljeno je bilo, da so ti podatki le »vrh ledene gore«, v resničnosti je ta težava izredno pomembna.</p>
------------------	--	--	--	--	--	---	--

USTAVIMO NASILJE NAD STAREJŠIMI ŽENSKAMI (STOP VI.E.W.)

Projekt Daphne JUST/2009-2010/DAP/AG/0992

WS1 – ANALIZA IN RAZPRAVA NA TEMO NASILJA NAD STAREJŠIMI ŽENSKAMI

TABELA S PODATKI MEDNARODNE ANALIZE

<p>22</p>	<p>Kakšen je profil storilca dejanj nasilja nad starejšimi ženskami v vaši državi?</p>	<p>Soprogi (s povprečno starostjo 55 let in več); nasilje se pogosto stopnjuje z uporabo alkohola (kar pa ni edini dejavnik za to); otroci in/ali vnuki (včasih po zlorabi alkohola/drog, ali če imajo duševne težave), sorodniki, kriminalci.</p> <p>Upoštevat je treba, da so primeri nasilja pogostejši v domačem okolju kot v domovih za ostarele.</p> <p>Domneva se, da so storilci nasilnih dejanj v kar v 67 % primerov družinski člani, tem pa sledijo bližnji prijatelji. V domovih za ostarele so storilci negovalci (79 %) in člani družine (10 %).</p> <p>Za starejše ljudi običajno skrbijo ženske.</p> <p>Michèle MYSLINSKI¹² navaja tri kategorije storilcev nasilnih dejanj:</p> <ul style="list-style-type: none"> - osebe, ki trpijo za duševno boleznijo (zelo majhno število primerov) - samovšečni perverznejši (večje število primerov kot pri prejšnji kategoriji, vendar še vedno majhno). »Delujejo kot manipulatorji z močnim vplivom na žrtev. Njihovo ravnanje je izpopolnjeno in nezavedno.« - največje število primerov vključuje osebe, ki ravnajo iz gole nevednosti ali nezavedanja. <p>Negovalci so ne glede na svojo vlogo (domači ali profesionalni negovalci) najbolj dovzetni za ukrepe za zmanjševanje nasilja nad starejšimi.</p> <p>Zabeleženih je bilo 20 primerov umora, ki ga je zagrešil intimni partner, ki ga je za to spodbudila bolezen partnerja. Vse žrtve so ženske, ki v nekaterih primerih trpijo za resnimi boleznijo (Alzheimerjevo, Parkinsonovo)¹³.</p>	<p>Nasilje nad starejšimi je omejeno na to, kar se vidi na površini (pogosto najmanj očitno), to pa ovira vpogled v nasilni svet izjemno ranljivih starejših oseb, ki doma trpijo zaradi groženj in nasilja s strani svojih najbližjih članov družine in negovalcev. Izvedena ni bila nobena posebna raziskava, kljub temu pa so kot potencialni storilci nasilnih dejanj označeni neuradni negovalci, člani družine, ki trpijo zaradi negotovosti, revščine ali odvisnosti, ali skrbniki, ki izkoriščajo posameznikovo ranljivost.</p> <p>V javnem sektorju poročajo o nekaterih oblikah zlorabe in trpinčenja med osebjem zdravstvenih in socialnih organizacij (večinoma zasebnih), ki jih javne ustanove nadzirajo v zelo majhni meri.</p>	<p>Moški – v 81 % zabeleženih primerov (<i>statistični podatki APAV, 2010</i>).</p> <p><i>Ni drugih podatkov.</i></p>	<p>V Sloveniji govorimo o storilcih samo v primerih najstniškega nasilja, v primerih družinskega nasilja in nasilja nad ženskami.</p> <p>Nimamo podatkov o psihološko-socialnem profilu nasilneža nad starejšimi ženskami, predvsem zaradi dejstva, ker je primere družinskega nasilja težko zaznati brez prijave.</p> <p>Storilec/nasilnež je lahko alkoholik, brezposeln, v finančni stiski, slabše izobrazbe, z nerešenim stanovanjskim vprašanjem (ali nerešenim lastništvom).</p>	<p>Seksistično nasilje moških nad ženskami, soprogrami ali partnerji, povezano s čustvenim razmerjem, tudi če ne živijo več skupaj.</p> <p>Profil storilca zlorab v drugih primerih lahko vključuje naslednje (SZO, 1988):</p> <ul style="list-style-type: none"> - razmerje z žrtvijo, - neprosto voljni negovalci, - omejene mreže pomoči, - znaki izgube nadzora nad situacijo, - ozadje nasilja v družini, - obremenjenost, stres itd.
------------------	--	--	--	---	--	--

¹² Klinična psihologinja, predavateljica o klinični psihologiji in psihopatologiji na francoski univerzi Pierre Mendes v Grenoblu

¹³ Podatki Urada za žrtve nasilja notranjega ministristva, 2009

USTAVIMO NASILJE NAD STAREJŠIMI ŽENSKAMI (STOP VI.E.W.)

Projekt Daphne JUST/2009-2010/DAP/AG/0992

WS1 – ANALIZA IN RAZPRAVA NA TEMO NASILJA NAD STAREJŠIMI ŽENSKAMI

TABELA S PODATKI MEDNARODNE ANALIZE

Razpoložljivi viri

		Bolgarija	Francija	Italija	Portugalska	Slovenija	Španija
23	Službe/organizacije, ki nadzirajo to težavo	<p>Nevladne organizacije imajo registre o številu žrtev nasilja v družini. Obstaja tudi nadzor nad delom sodišča pri obravnavi primerov nasilja v družini (ki pa se ne izvaja redno).</p>	<p>Francoska vlada je 13. marca 2007 ustanovila nacionalni odbor za nadzor zlorab starejših in invalidnih oseb (in boj proti zlorabam) (odredba št. 2007-330).</p> <p>ANESM: ta agencija si s spodbujanjem metod vrednotenja prizadeva za razvoj kulture ustrezne nege v zdravstvenih ustanovah, ki se ukvarjajo z nego ranljivih oseb, vključno s starejšimi.</p> <p>Dejavnosti nevladnih organizacij (po zakonu iz leta 1901) so obveščanje, preprečevanje nasilja nad starejšimi, družinami in profesionalnimi negovalci (in boj proti temu nasilju): združenje ALMA, ki recimo v primeru trpinčenja starejših ali invalidnih oseb zagotavlja pomoč po telefonu, organizacija HABEO, organizacija za pomoč revnim Petits Frères des Pauvres, organizacija FNAPAEF (Fédération Nationale des Associations de Personnes Agées Et de leurs Familles).</p> <p>Nobena od teh organizacij ne obravnava izključno nasilja nad starejšimi ženskami.</p>	<p>V nekaterih krajih so uvedli storitve pomoči pri zlorabah starejših in grdemu ravnanju z njimi.</p> <p>Poleg tega so to vprašanje začele obravnavati nekatere prostovoljne organizacije, kot so centri za boj proti nasilju, varne hiše, Auser in sindikati upokojencev.</p> <p>Kljub temu se nadzor nad tovrstnimi težavami ne izvaja.</p>	<p>Zdravniki, sistem socialne varnosti, strokovnjaki na področju družinske nege, socialni delavci, policija in vsi, ki kakor koli vedo o žrtvah nasilja (nasilje v družini se trenutno obravnava kot javno kaznivo dejanje, dolžnost državljanov pa je, da ga prijavijo).</p> <p>Nevladne organizacije, ki se ukvarjajo s pomočjo žrtvam, starejšim in/ali posredujejo pri dejanjih nasilja proti ženskam.</p>	<p>Skupnost centrov za socialno delo/ centri za socialno delo po vsej Sloveniji (12 regijskih koordinatoric za preprečevanje nasilja v družini), nevladne organizacije, policij, Zveza društev upokojencev Slovenije, Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve</p>	<p>Urad vladnih predstavnikov za seksistično nasilje,</p> <p>Španski observatorij za spremljanje seksističnega nasilja,</p> <p>Generalni svet sodne veje oblasti,</p> <p>Španski observatorij za pomoč starejšim (IMSERSO).</p>

USTAVIMO NASILJE NAD STAREJŠIMI ŽENSKAMI (STOP VI.E.W.)

Projekt Daphne JUST/2009-2010/DAP/AG/0992

WS1 – ANALIZA IN RAZPRAVA NA TEMO NASILJA NAD STAREJŠIMI ŽENSKAMI

TABELA S PODATKI MEDNARODNE ANALIZE

<p>24</p>	<p>Službe/organizacije, ki hranijo zapise o tej težavi</p>	<p>Večinoma nevladne organizacije. Združenje za zaščito pred nasiljem v družini sestavlja 10 nevladnih organizacij članic iz 9 Bolgarskih mest.</p> <p>Te nevladne organizacije so: Bolgarski urad za raziskovanje seksizma (s podružnicami v Sofiji, Haskovem in Plovidvu); Bolgarski sklad za ženske (Sofija); Združenje žensk Ekaterina Karavelova (Silistra); Združenje Naya (Targovishte); organizacija P.U.L.S (Pernik); združenje Odprta vrata (Pleven); organizacija SOS – družine v nevarnosti; združenje organizacij Animus (Sofija); združenje Demetra (Bourgas); organizacija Diva (Plovidiv).</p>	<p>Ni razpoložljivih podatkov izključno o nasilju nad starejšimi ženskami.</p> <p>Podatki o starejših so večinoma pridobljeni prek telefonske linije 3977.</p> <p>Drugi statistični podatki o žrtvah ne glede na starost ali spol so na voljo pri teh organih:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Urad za žrtve francoskega notranjega ministrstva – ta državna organizacija si prizadeva ustvariti boljše pogoje za sprejem žrtv in drugih ljudi na policijskih izpostavah. - Nacionalni observatorij za spremljanje kaznivih dejanj in izrečenih kazni (ONDRP) – ta urad zbira statistične podatke o kaznivih dejanjih iz ministrskih oddelkov in javnih ali zasebnih organov, ki so neposredno ali posredno obveščeni o dogodkih ali primerih zlorabe oseb ali lastnine. 	<p>Podatki o trenutnem stanju in podatki iz arhiva niso na voljo.</p> <p>Obstaja neznano število ali odstotek primerov kaznivih dejanj, ki niso prijavljeni in posledično niso vključeni v statistiko.</p>	<p>Ni veliko podrobnih podatkov o razširjenosti nasilja nad starejšimi ženskami.</p> <p>Vendar večina razpoložljivih statističnih podatkov kaže, da je globalna stopnja nasilja nad starejšimi med 6 in 9 % (Odpravljanje tabujev).</p>	<p>Skupnost centrov za socialno delo, policija, Zveza društev upokojencev Slovenije, Društvo SOS telefon za ženske in otroke – žrtve nasilja, skupine za samopomoč za ženske, ki imajo izkušnjo nasilja, negovalne ustanove.</p>	<p>Urad vladnih predstavnikov za seksistično nasilje,</p> <p>Španski observatorij za spremljanje seksističnega nasilja,</p> <p>Generalni svet sodne veje oblasti,</p> <p>Urad za ženske,</p> <p>špansko notranje ministrstvo,</p> <p>IMSERSO (Inštitut za pomoč starejšim in socialne storitve).</p>
------------------	--	--	---	---	---	--	--

USTAVIMO NASILJE NAD STAREJŠIMI ŽENSKAMI (STOP VI.E.W.)

Projekt Daphne JUST/2009-2010/DAP/AG/0992

WS1 – ANALIZA IN RAZPRAVA NA TEMO NASILJA NAD STAREJŠIMI ŽENSKAMI

TABELA S PODATKI MEDNARODNE ANALIZE

<p>25</p>	<p>Kdo posega v primerih nasilja nad starejšimi?</p>	<p>Policija in direktorati za socialno podporo.</p> <p>Nevladne organizacije v državi imajo posvetovalne centre za podporo, nekatere tudi zatočišča.</p> <p>Nevladne organizacije so zgradile mrežo strokovnjakov in pravnikov, ki žrtve nasilja zagovarjajo na sodišču.</p>	<p>V prvi vrsti so to partnerske naveze, nato socialne službe ter v primeru kaznivega dejanja policija in pravni sistem.</p> <p>V drugih območjih so centri za pomoč ženskam, ki nudijo nasvete in zavetišče, ter prostovoljna združenja s socialnimi telefonskimi storitvami, ki beležijo primere nasilja nad starejšimi ženskami.</p>	<p>Storitve pomoči starejšim v nekaterih območjih izvaja svet z ukrepi proti nasilju in zagotavljanjem pomoči.</p> <p>Ni posebnih sistemov pomoči, so pa na voljo nekatere entitete s storitvami za starejše: Komisija za enakost državljanov in spolov, Inštitut za socialno varstvo, policija (PSP, GNR), strokovnjaki na področju nege na domu, nevladne organizacije (APAV, UMAR, AMCV, združenje Rumeno srce) in druge neprofitne organizacije, ki zagotavljajo storitve za pomoč starejšim.</p>	<p>Policija, centri za socialno delo – socialni delavci, regijske koordinatorice za preprečevanje nasilja, patronažne sestre, nevladne organizacije, ki ponujajo krizne namestitve in zavetišča.</p>	<p>Pravne službe: sodišča, ki obravnavajo izključno seksistično nasilje, izvirna zakonodaja za druge zadeve.</p> <p>Pooblaščen državljan tožilec za zaščito in zagovarjanje pravic starejših ljudi v Španiji.</p> <p>Socialne službe: socialni centri, javne zdravstvene službe, policija.</p> <p>Z delovanjem na javni, zasebni, državni, območni in krajevni ravni.</p>
<p>26</p>	<p>Kakšne oblike pomoči so na voljo žrtvam?</p>	<p>Policija – pred dopolnili zakona o zaščiti pred nasiljem v družini so lahko žrtve prijavile nasilje policiji, danes pa je ta možnost omejena.</p> <p>Nevladne organizacije – svetovanje, nudenje zavetišča, socialne storitve.</p> <p>Sodstvo – izdaja nalogov za zaščito za žrtve nasilja v družini.</p>	<p>Ni posebnega sistema, ki zagotavlja pomoč starejšim ženskam, ki so bile žrtve nasilja. Kljub temu pa obstajajo številni nacionalni mehanizmi za boj proti nasilju.</p> <p>Na pobudo ministrstva se je uvedla javna klicna številka (3977) za klic centra za pomoč, ki ga upravlja državna platforma HABEO. Na podlagi pogovora se posreduje opis oseb oddelku mreže ALMA FRANCE za namene izvajanja ustreznih lokalnih ukrepov.</p> <p>3919 – javna telefonska številka za klice žensk, ki so bile žrtve nasilja, ne glede na njihovo starost. Ta klicni center upravlja partnerstvo Solidarité Femmes (solidarnost za ženske), v katerem prisluhnejo težavam in posredujejo kontaktne podatke lokalnih organizacij.</p>	<p>Pogovor, nasveti, podpora, svetovanje, posredovanje informacij in pomoč pri vložitvi tožbe.</p>	<p>Storitve pomoči: Pomoč prek telefona, svetovanje posameznikom, pravni nasveti, psihološka podpora za ženske, skupine za samopomoč, zavetišča in socialna pomoč, prilagojena potrebam žrtev.</p>	<p>SOS telefon, svetovanje zavetišča, varne hiše, center za pomoč žrtvam kriznih dejanj, mediacija, spremstvo, individualne terapije, varuh človekovih pravic</p> <p>V primerih seksističnega nasilja: posebne storitve in ukrepi zaščite za žrtve seksističnega nasilja, kot določa zakon.</p> <p>V drugih primerih obstoječe storitve in pomoč za celotno prebivalstvo, posebne storitve za starejše ter storitve in pomoč v skladu z zakonom o osebah, odvisnih od oskrbe.</p> <p>Z delovanjem na javni, zasebni, državni, območni in krajevni ravni.</p>

USTAVIMO NASILJE NAD STAREJŠIMI ŽENSKAMI (STOP VI.E.W.)

Projekt Daphne JUST/2009-2010/DAP/AG/0992

WS1 – ANALIZA IN RAZPRAVA NA TEMO NASILJA NAD STAREJŠIMI ŽENSKAMI

TABELA S PODATKI MEDNARODNE ANALIZE

27	Ali za dostop do pomoči obstajajo kakšne zahteve?	Če želi žrtev sprožiti postopek proti storilcu dejanj nasilja v družini, mora navesti, da zadnje dejanje nasilja v družini ni bilo storjeno pred več kot enim mesecem. Psihološko nasilje je težje dokazljivo.	Ni posebnih zahtev.	Ne.	Ne.	Ženske žrtve nasilja se morajo strinjati s hišnim redom v varnih hišah. Opraviti morajo predhodni pogovor s svetovalko in ne smejo izdati lokacijo varne hiše.	Izpolnitev zahtev za profil za posamezno vrsto storitve in/ali pomoči.
28	Ali se storitve zaračunajo?	Storitve nevladnih organizacij se ne zaračunajo.	Storitve so brezplačne.	Ne.	Ne, storitve so brezplačne.	Programi nevladnih in javnih organizacij se navadno financirajo iz proračuna, zato ni zahtev po plačilu le-teh. Če je potreben poseben program (predvsem pri daljših bivanjih v varnih hišah) je plačilo majhno in izračunano na podlagi socialnega statusa varovanke. Plačilo se lahko tudi oprostí. Na primer: v Pomurju so varne hiše, kjer ženske brez otrok plačajo mesečni obrok za bivanje 68 €. Znesek se izračuna v skladu z višino socialne podpore v Sloveniji.	Javne storitve so brezplačne, medtem ko se zasebne storitve lahko zaračunajo.

USTAVIMO NASILJE NAD STAREJŠIMI ŽENSKAMI (STOP VI.E.W.)

Projekt Daphne JUST/2009-2010/DAP/AG/0992

WS1 – ANALIZA IN RAZPRAVA NA TEMO NASILJA NAD STAREJŠIMI ŽENSKAMI

TABELA S PODATKI MEDNARODNE ANALIZE

Nacionalne študije (zlasti o nasilju nad starejšimi ženskami)

	Bolgarija	Francija	Italija	Portugalska	Slovenija	Španija
29 Kratek opis obstoječih nacionalnih študij na temo	<p><u>Ni posebnih študij na temo.</u></p> <p>1) Nacionalna reprezentativna raziskava na temo nasilja v družini, ki jo je v času od 10. do 16. marca 2006 izvedel Nacionalni center za raziskovanje javnega mnenja. Rezultati kažejo, da je nasilje v družini za 51 % Bolgarov socialno vprašanje, za 49 % pa težava zasebne/javne narave.</p> <p>2) Nacionalna reprezentativna raziskava na temo nasilja v družini, ki jo je leta 2011 v okviru projekta »Pomoč otrokom v nevarnosti in njihovim družinam pri odpravljanju težav v povezavi z nasiljem, agresijo in trpinčenjem« izvedel Nacionalni center za raziskovanje javnega mnenja. Rezultati kažejo, da je nasilje v družini za 51 % Bolgarov socialno/javno vprašanje.</p>	<p>Odpravljanje tabujev: (2007–2009 Daphne II) Avstrija, Finska, Italija in Poljska v sodelovanju z Belgijo, Francijo in Portugalsko. Raziskava se osredotoča na razvijanje in spodbujanje posebnih oblik pomoči za starejše, zlasti ženske, ki prejemajo storitve oskrbe na domu in so podvržene nasilju v družini.</p> <p>Zaščita starejših žensk, ki so bile žrtve zlorab (2001) združenja FESU, ki jo vodita ustanovitelj združenja ALMA in Carla Costanzi lokalne izpostave v Genovi (Francija, Portugalska, Italija, Belgija). Glede na to, da večina krajev nima ustreznih mehanizmov za ocenjevanje dejanskega nasilja nad starejšimi ženskami, se pri tem projektu načrtuje srečanja na mestu zlorabe, s čimer se želi okrepiti ozaveščenost o nasilju nad starejšimi ženskami v domačem okolju ali v domovih za ostarele.</p> <p>Raziskovanje finančnih zlorab starejših žensk in ukrepi zoper njih (2005) združenja FIAPA (Španija, Belgija Francija in Italija). Gre za zbiranje kakovostnih podatkov o finančnih zlorabah starejših ljudi in raziskovanje metod preprečevanja takšnih zlorab z zakoni, sledenjem primerov, opisi storilcev dejanj nasilja in obravnavanje znanih primerov.</p> <p>Kako starejši dojemajo zlorabe in se nanje odzovejo: kvalitativna raziskava (2005), osredotočena na odzive starejših na grdo ravnanje, napade ali katero koli vrsto zlorabe v domu za ostarele ali v svojem domu..</p> <p>Namen raziskave je bil prikaz različnih pogledov na dojetje nasilja in pojasnitev razlogov za možitev pritožbe starejših ljudi ali njihovih članov družine.</p>	<p>4 nacionalne raziskave na temo ranljivosti starejših prebivalcev v Italiji:</p> <p>1) Dojetje varnosti v Italiji (ISTAT, 2008–2009);</p> <p>2) Poročilo o pravilnih odboju proti revščini in družbeni izključenosti (2008–2009) komisije, ki je raziskovala družbeno izključenost;</p> <p>3) Poročilo o delu komisije »Zdravje žensk« (2008), ki jo je ustanovilo ministrstvo za zdravje z namenom beleženja zdravstvenega stanja ženskega dela prebivalstva Italije;</p> <p>4) Poročilo o projektu »Mestne mreže proti nasilju v urbanih predelih Italije« Urada za enake pravice in možnosti, 2006.</p> <p>4 posebne raziskave na temo nasilja in zlorabe starejših, zlasti žensk:</p> <p>1) Skrito nasilje: raziskavo o nasilju, zlorabi in grdemu ravnanju v povezavi s starejšimi, ki vključuje vzorec 600 ljudi s starostjo 69–97 let, je leta 2008 izvedel sindikat upokojencev CISL v sodelovanju z univerzo v Rimu;</p> <p>2) Projekt Daphne: raziskava »Odpravljanje tabujev« (2007–2009), s katero se želi razbiti tabu o nasilju nad starejšimi ženskami v družini;</p> <p>3) Projekt Daphne: smernice za preprečevanje nasilja pri oskrbovanju žensk, ki trpijo za Alzheimerjevo boleznijo ali drugo obliko demence (2004–2006);</p> <p>4) Raziskava o domovih za upokojencev Italiji (Auser, 2011).</p> <p>Glavne ugotovitve so predstavljene v povzetku poročila 4</p>	<p>Domače okolje kot prostor inter-seksističnega nasilja – Isabel Dias, 2001 – pristop k temi in prikaz paradoksalne značilnosti sodobne družine.</p> <p>Nasilje v družini: sociološki pristop – Isabel Dias, 2004 – prikaz ene od najbolj paradoksalnih dimenzij sodobnih družin: nasilje nad otroci, ženskami in starejšimi v domačem gospodinjstvu.</p> <p>Znaki zlorabe starejših prebivalcev mesta Braga: predhodna študija – José Ferreira Alves in Mónica Sousa, 2005 – zbiranje indikatorjev fizične, psihološke in finančne zlorabe ter zanemarjanja v varnem stanju z vzorcem predela mesta Braga, kjer živijo starejši ljudje.</p> <p>Dejavniki tveganja ter znaki zlorabe in zanemarjanja pri starejših – José Ferreira Alves in Mónica Sousa – pregled zlorab starejših prebivalcev Portugalske, raziskovanje koncepta zlorabe starejših ter povzetek ključnih znakov in dejavnikov tveganja za zlorabo, ki so jih izpostavili številni avtorji.</p> <p>Odpravljanje tabujev – Daphne, 2007/2009 – koordinator na Portugalskem: CESIS – Center za študije o družbenem posredovanju – Isabel Baptista, Heloisa Perista. – razvijanje in spodbujanje posebnih oblik pomoči za starejše, zlasti ženske, ki prejemajo storitve oskrbe na domu in so podvržene nasilju v družini.</p> <p>Nasilje nad starejšimi. Skrita resničnost – Cristina Verde in Ana Almeida, 2008 – določitev vrst in ugotavljanje števila primerov nasilja nad starejšimi na Portugalskem.</p> <p>Nasilje nad starejšimi – Sónia Pires, 2009 – kvalifikacija vrst nasilja nad starejšimi prebivalci občine Amadora ter ugotavljanje števila žrtev in prepoznavanje glavnih storilcev nasilnih dejanj.</p> <p>Razširjenost nasilja in zlorab nad starejšimi ženskami – študija AVOW – projekt Daphne Portugalska – koordinatorja: Prof. José Ferreira Alves in Ana John Santos – pridobivanje natančnejših podatkov o velikosti in vrsti zlorab in zanemarjanja, o katerem poročajo starejše ženske, na nacionalni ravni.</p>	<p>Spregovorimo o nasilju nad starejšimi ženskami (2004), Urad za enake možnosti v sodelovanju s centri za socialno delo, društvi upokojencev in patronažno službo. Rezultati: nasilje nad starejšimi ženskami navadno združuje več oblik nasilja. Največ nasilja je storjenega nad ženskami v starosti od 75 do 85 let. Žrtve so pretežno osebe z nižjo izobrazbo, v kar 83% primerov so osebe imele zdravstvene težave oziroma so bile gibalno ovirane. Storiči so bili otroci, hčere in sinovi, vnuki, sorodniki, negovalci ter različni nasilneži v okolju.</p> <p>Med glavnimi vzroki za nasilje nad starejšimi ženskami prepoznajo v brezposelnosti odraslih otrok, osamljenosti, pomanjkanju socialnih stikov, odvisnosti od pomoči, neurejenosti odnosov, medgeneracijskem konfliktu, preobremenjenosti, izčrpanosti oseb, ki izvajajo oskrbo ter toleranci do nasilja.</p> <p>»Breaking the taboo« (2007-2009), Fakulteta za zdravstvene vede v Mariboru s projektnimi partnerji iz Avstrije, Finske, Italije, Poljske, Nemčije, Francije, Belgije in Portugalske – projektni partnerji so prišli do zaključka, da večina metod s katerimi pomagajo drugim žrtvam nasilja, kot so mlajše ženske, otroci, ni primernih za starejše ženske. Glavne ugotovite so: zlorabo ali nasilje je težko prepoznati in negovalci starejših imajo različne predstave in so različno občutljivi na nasilna dejanja. Zaznavanje nasilja se dože z dialogom, opazovanjem in refleksijo. Vsaka prijava nasilja nad starejšimi se mora resno obravnavati.</p>	<p>Zanemarjanje in zloraba starejših ljudi v Španiji: avtorica Teresa Bazo.</p> <p>Špansko ministrstvo za izobraževanje in kulturo (2000). To je prva raziskava, izvedena v Španiji na podlagi podatkov o nasilju nad starejšimi v družini.</p> <p>Zloraba starejših ljudi v družini v Španiji: avtorica Isabel Iborra Mammolejo.</p> <p>Centro Reina Sofia (2008) Ta dokument je objavila ustanova Centro Reina Sofia regionalne uprave Valencia in vključuje prvo analitično študijo na temo zlorabe starejših v Španiji na nacionalni ravni.</p> <p>Študija razširjenosti nasilja nad starejšimi v Baskiji: avtorji Sancho Castiello, M.; Pérez Rojo, G.; Barrio Truchado, E.; Yanguas Lezaun, J. J.; Izal Fernández de Trocóniz, M.</p> <p>INGEMA, avtonomna univerza v Madridu (UAM). Študija razširjenosti in značilnosti zlorabe v Baskiji. Poleg podatkov iz področne raziskave v prvem delu tega poročila obstaja tudi celovit pregled tega tematskega področja.</p>

USTAVIMO NASILJE NAD STAREJŠIMI ŽENSKAMI (STOP VI.E.W.)

Projekt Daphne JUST/2009-2010/DAP/AG/0992

WS1 – ANALIZA IN RAZPRAVA NA TEMO NASILJA NAD STAREJŠIMI ŽENSKAMI

TABELA S PODATKI MEDNARODNE ANALIZE

Dobre prakse

		Bolgarija	Francija	Italija	Portugalska	Slovenija	Španija	
30	1. primer dobre prakse	Ime projekta	Model večdisciplinarnih storitev za žrtve nasilja v družini	ANESM	Storitev Auser Filo Rosa združenja Cardano al Campo	Akcija za ozaveščanje javnosti in preprečevanje nasilja nad starejšimi	Info točka za starejše žrtve nasilja	Priročnik za usposabljanje na področju prepoznavanja in preprečevanja nasilja nad ženskami lokalnih entitet
		Javni ali zasebni?	Zasebni (nevladne organizacije)	Javni	Zasebni (prostovoljna združenja)	Sofinancirani javni in zasebni	Javni	Javni
		Organiziran na nacionalni ali lokalni ravni?	Na lokalni, regionalni in nacionalni ravni	Na nacionalni ravni	Lokalna služba pod okriljem nacionalne organizacije	Na nacionalni ravni	Na nacionalni ravni	Lokalno delovanje na državni ravni prek samostojnih območnih združenj
		Kratek opis prakse	Model za večdisciplinarno podporo – psihološka in pravna pomoč, svetovanje, inovativne storitve za starejše in pare, lažji dostop do trga dela in začetek izvajanja programov za storilce dejanj nasilja. Za žrtve nasilja v družini zagotavlja storitve in podporo več kot 11 nevladnih organizacij po vsej državi. V nekaterih mestih (Bourgas, Sofija) storitve podpore brezplačno zagotavljajo posebne občinske ustanove/centri v okviru javno-zasebnih partnerstev.	Smernice za direktorje domov za ostarele in služb za nego na domu glede najboljših načinov preprečevanja neustreznega ravnanja, ohranjanja doslednega in motiviranega dela osebja ter razvijanja različnih pristopov za »dobro nego« (<i>bien - traitance</i>). Strokovno izobraževanje in usposabljanje, delo v skupini, ozaveščenost o nevarnostih rutinskega dela, zlorab, zanemarjanja in nasilja s poudarkom na lastnih nalogah pri posameznih opravilih v skupini. Ustrezna nega pomeni, da se invalidnim starejšim osebam zagotovi dostojno odvisno življenje.	Služba deluje že vrsto let kot center za pogovore in boj proti nasilju. Njeno osebje je ustrezno usposobljeno in deluje v sodelovanju s svetom, lokalnimi ustanovami, socialnimi službami in različnimi združenji. Lokalno združenje Auser je svojo ustanovitev podprlo s tem, da je postalo prva služba za boj proti seksističnemu nasilju v vseh starostnih skupinah. V zadnjih mesecih se osredotoča na starejše (s starostjo nad 65 let).	APAV (Portugalsko združenje za pomoč žrtvam), ki ga financira Urad za varovanje zdravja na Portugalskem in ustanova Montepio, je sprožilo javno akcijo za ozaveščanje in preprečevanje nasilja nad starejšimi v obliki projekta TÍTONO, v okviru katerega je med drugim izdalo priročnik s postopki za profesionalno delo s starejšimi.	Brezplačna številka za pomoč starejšim žrtvam nasilja, ki jo je ustanovila Skupnost centrov za socialno delo leta 2010. Cilj te vrste pomoči je nuditi informacije, pomoč, podporo v primerih prijave nasilja nad starejšimi. Gre za obliko podpore, ki se je izkazala kot zelo učinkovita, kar velja tudi v primeru drugih telefonskih števil za ljudi v stiski, saj je takšna oblika pomoči brezplačna, dostopna 24 ur na dan, omogoča anonimnost, enostavna za uporabo, ponuja hitre odgovore, profesionalno obravnavo in podporo. V skladu s specifično situacijo in željo žrtve, strokovni sodelavec lahko obišče žrtev na terenu in se pogovori z vpletenimi v primer. Prav tako ponujajo podporo pri prijavi policiji.	Priročnik je izdal Urad za enakost združenja španskih občin in provinc (FEMP). http://www.femp.es . Ta priročnik je orodje za pomoč pri pripravi načrtov in akcij za prepoznavanje in preprečevanje nasilja nad ženskami. Teme priročnika: - koncepti: nasilje nad ženskami, seksizem, enakost; - načela, merila, predlogi za preprečevanje nasilja nad ženskami lokalnih entitet; - izdelava lokalnih načrtov za prepoznavanje in preprečevanje nasilja nad ženskami.

USTAVIMO NASILJE NAD STAREJŠIMI ŽENSKAMI (STOP VI.E.W.)

Projekt Daphne JUST/2009-2010/DAP/AG/0992

WS1 – ANALIZA IN RAZPRAVA NA TEMO NASILJA NAD STAREJŠIMI ŽENSKAMI

TABELA S PODATKI MEDNARODNE ANALIZE

		Bolgarija	Francija	Italija	Portugalska	Slovenija	Španija	
31	2. primer dobre prakse	Ime projekta	Skupina prostovoljk pomaga starejši ženski na podeželju okrožja Pleven pri njenih vsakdanjih opravilih.	ALMA : smernice za vodenje pogovorov, analiziranje, svetovanje, obravnavanje in spremljanje klicev v primeru zanemarjanja, zlorabe ali nasilja nad starejšimi.	Pomoč starejšim, ki jo zagotavlja mestni svet Turina	Brošura »Odpravljanje tabujev«	Socialni program Starejši za višjo kakovost življenja na domu	Akcija proti zlorabi starejših PONTE EN SU PIEL (POSTAVI SE V NJEGOVE/NJENE ČEVLJE) www.ponteensu.piel.infoelder.com
		Javni ali zasebni?	Zasebni	Zasebni	Javna služba, ki jo vodi svet mesta Turin v sodelovanju z zasebnimi prostovoljnimi združenji.	Zasebni/nevladna organizacija	Javni	Zasebna ustanova LARES
		Organiziran na nacionalni ali lokalni ravni?	Lokalni	Na nacionalni ravni	Na lokalni ravni	Na nacionalni ravni	Začel se je na lokalni ravni in se sedaj širi s iljem, da bi dosegel nacionalno raven	Na nacionalni ravni
		Kratek opis prakse	Skupina prostovoljk pomaga starejši ženski na podeželju okrožja Pleven pri njenih vsakdanjih opravilih (pomoč pri nakupih, čiščenju ipd.).	Ta priporočila za klicne centre pomoči natančno opredeljujejo potrebe za izobraževanje in usposabljanje klicnega osebja in usposabljanje za svetovanje in ukrepanje; načini vodenja pogovorov (zaupnost, objektivno sočutje, pridobivanje uporabnih podatkov); metode analize za potrditev dejstev; metode svetovanja skozi večdisciplinarnost, kompetentnost, nevtralnost, zmanjševanje primerov nasprotnih interesov (pri prostovoljcih); metode poseganja (po potrebi) v skladu s samostojnostjo žrtve; metode naknadnega preverjanja prisotnosti grdega ravnanja. Te smernice združenja ALMA bodo v letu 2011 na voljo za vse klicne centre.	Pri 970 primerih zahtev za pomoč (100 %) je mogoče takoj opaziti očitno večino starejših žensk (71,34 %). Služba nudi: nasvete za preprečevanje in reševanje nasilja; pomoč žrtvam nasilja prek pogovorov in zagotavljanja strokovnih psiholoških nasvetov; solidarnost (v domačem in tujem okolju) prostovoljcev pri pogovorih o potrebah in iskanje ustreznih rešitev; informacije o javnih in zasebnih storitvah v mestih; sprejemanje ukrepov v nujnih primerih; poročanje o teh primerih lokalnim socialnim ali zdravstvenim službam, če je primer treba posredovati v obravnavo strokovnjakom. Strategije ukrepov za preprečevanje nasilja nad starejšimi, ki jih sprejme služba, vključujejo: - preprečevanje izenačevanja starosti z ostajanjem v zaprtih prostorih in izolaciji; - spodbujanje ukrepov, ki aktivno vključujejo tretjo generacijo; - spodbujanje uporabe sosedskih povezav.	Pri 970 primerih zahtev za pomoč (100 %) je mogoče takoj opaziti očitno večino starejših žensk (71,34 %). Služba nudi: nasvete za preprečevanje in reševanje nasilja; pomoč žrtvam nasilja prek pogovorov in zagotavljanja strokovnih psiholoških nasvetov; solidarnost (v domačem in tujem okolju) prostovoljcev pri pogovorih o potrebah in iskanje ustreznih rešitev; informacije o javnih in zasebnih storitvah v mestih; sprejemanje ukrepov v nujnih primerih; poročanje o teh primerih lokalnim socialnim ali zdravstvenim službam, če je primer treba posredovati v obravnavo strokovnjakom. Strategije ukrepov za preprečevanje nasilja nad starejšimi, ki jih sprejme služba, vključujejo: - preprečevanje izenačevanja starosti z ostajanjem v zaprtih prostorih in izolaciji; - spodbujanje ukrepov, ki aktivno vključujejo tretjo generacijo; - spodbujanje uporabe sosedskih povezav.	Brošura z orodji za prepoznavanje nasilja, strategijami za obravnavanje nasilja, posebnimi pravnimi informacijami in podatki o pristojnih organizacijah. Kratek povzetek delovanja projekta v povezavi z urejanjem pravilnikov in osnutek evropske raziskave. (Odpravljanje tabujev) Koordinator za Portugalsko – CESIS (Center za študije družbenem posredovanju).	Ideja o organiziranem pristopu k medsebojni pomoči starejših se je oblikovala leta 1995 med strokovnjaki Slovenske filantropije, posameznih društev upokojencev ter Zvezo društev upokojencev Slovenije. Gre za idejo vključevanja nevladnega neprofitnega sektorja v organizacijo pomoči na domu starejših. Zveza društev upokojencev Slovenije poskuša uporabiti izkušnje starejših za organizacijo medsebojne pomoči z vključevanjem prostovoljcev društev upokojencev. Cilj programa je, da se razširi prostovoljna pomoč, ki bi izboljšala kvaliteto življenja starejših, ki živijo doma, dvig kakovost oskrbe za starejše in dvig osveščenosti vseh generacij o potrebah starejših in omogočiti starejšim, da ostanejo v svojih domovih čim dlje. Starejši prostovoljci obiskujejo ljudi v svoji občini, okolici, starejše od 69 let, opredelijo njihove potrebe ali vrsto pomoči (druženje, pomoč pri manjših opravilih, čiščenje, sprehodi, nakupi v trgovini ...) in v primerih nasilja, zlorab prostovoljci poročajo koordinatorju društva, ki obvesti center za socialno delo ali patronažno sestro ali se pogovori s člani družine.

USTAVIMO NASILJE NAD STAREJŠIMI ŽENSKAMI (STOP VI.E.W.)

Projekt Daphne JUST/2009-2010/DAP/AG/0992

WS1 – ANALIZA IN RAZPRAVA NA TEMO NASILJA NAD STAREJŠIMI ŽENSKAMI

TABELA S PODATKI MEDNARODNE ANALIZE

		Bolgarija	Francija	Italija	Portugalska	Slovenija	Španija	
32	33. primer dobre prakse	Ime projekta	Program s svetovalnimi storitvami Odrpta vrata	Hiša Babagayaga	-	<i>Odpravljanje tabujev II – program usposabljanja za strokovne delavce</i>	Regijska koordinacija za preprečevanje vseh vrst nasilja	Regionalni protokol za preprečevanje in prepoznavanje nasilja nad ženskami s starostjo nad 65 let
		Javni ali zasebni?	Zasebni (nevladne organizacije)	Zasebni	-	Zasebni/nevladna organizacija	Javni	Javni – Urad za ženske v regiji Murcia v sodelovanju z javno zdravstveno službo pod okriljem Generalnega direktorata za zdravstveno oskrbo
		Organiziran na nacionalni ali lokalni ravni?	Lokalni	Lokalni	-	Na nacionalni ravni	Na nacionalni ravni	Na lokalni (regijski projekt v provinci Murcia)
		Kratek opis prakse	Nevladna organizacija Odrpta vrata zagotavlja storitve svetovanja za starejše družine, pri katerih se pojavlja nasilje. Ta program je bil oblikovan za te namene: Po mnogih letih družinskega življenja, ko se otroci odselijo, ostanejo starši sami in v njihovi pozni starosti se začnejo pojavljati znaki nasilja. Razvije se metodologija.	La maison des Babayagas je ime projekta, ki ga organizirajo ženske kot del družbe za namene medsebojne podpore na kolektivnem način s spoštovanjem okolja in človeškim dostojanstvom. Projekt temelji na štirih glavnih načelih: samoupravljanje, solidarnost, državljanstvo in okoljevarstvo. To združenje okoli 10 žensk upravlja hišo v Montreuilu v bližini Pariza, katere vrata so odprta komur koli in v kateri si nudijo medsebojno pomoč. Obseg storitev podpore v tej hiši se prilagodi posameznikovim potrebam, sostanovalci pa so aktivno vključeni v oblikovanje dogajanja v tej hiši in razvijanja kolektivnih pravil in dejavnosti. Te dejavnosti vključujejo nenehno usposabljanje, družabne dejavnosti ter pogovore in razprave.	-	Na podlagi brošure in delavnic za profesionalne delavce v okviru projekta Odpravljanje tabujev je bil zasnovan, razvit in preskušen program usposabljanja, ki je namenjen za usposabljanje profesionalnih socialnih in zdravstvenih delavcev za delo v družbi. (<i>Odpravljanje tabujev II</i>) Koordinator za Portugalsko – CESIS (Center za študije družbenem posredovanju).	Od leta 2008 je Skupnost centrov za socialno delo organizirala regijsko koordinacijo za pomoč žrtvam nasilja, ki koordinira, ugotavlja, preprečuje nasilje v družini, spremlja ter analizira pojavnost nasilja v posamezni regiji. Pod regijsko službo sodi 12 regionalnih koordinatoric, več kriznih centrov in intervencijska služba. Koordinatorice imajo nalogo, da odkrivajo, zaznajo in poročajo o primerih nasilja. Naloga koordinatorjev za nasilje je, da identificirajo, zaznajo, ukrepajo in poročajo v primerih zlorabe. Pri tem naj bi skrbeli tako za javno osveščenost kot osveščenost ciljne skupine, razvijali oblike pomoči za žrtve in storilce ter njim primerne programe za preprečevanje nasilja. Koordinirajo medinstitucionalno sodelovanje, multidisciplinarnе skupine, ki nudijo podporo pri vzdrževanju mreže socialno varstvenih storitev, usposabljanja in razvojne naloge na področju nasilja v družini. Razvijajo primerno mrežo bivališč za žrtve in storilce nasilja in pri svojem delu upoštevajo lokalne posebnosti.	Urad za ženske v regiji Murcia v sodelovanju z javno zdravstveno službo pod okriljem Generalnega direktorata za zdravstveno oskrbo je pripravil načrt priprave tega regionalnega protokola in ustanovil delovno skupino za potrebe izvajanja. Namen tega protokola je ozaveščanje zdravstvenih strokovnih delavcev o možnostih preprečevanja in prepoznavanja nasilja ter pomoč ženskam nad 65 let, ki so bile žrtve zlorabe. www.imersomayores.csic.es/.../murcia-violenciamujer-01.pdf